

Στόχοι του Μουσείου

Φυσική παιδεία

Η σπανιότητα, ο αριθμός, οι μορφές, τα χρώματα, η κρυστάλλωση των ορυκτών δημιουργούν μία εξαιρετική ενότητα. Από τον πλούτο των εκθεμάτων αναφέρουμε ότι, πηλη των βασικών ορυκτών, των οποίων έγινε ευρεία εκμετάλλευση στο παρελθόν και έχουν ιστορική αξία (αργυρομολυβδούχα, γαληνίτης, κερουσίτης, ψευδαργυρούχα, σφαηερίτης, σμιθσονίτης και τα σιδηρομαγγανιούχα), ο επισκέπτης γνωρίζει ορυκτά μοναδικά σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως ο νεάλιθος (νιλίτης), θορικοσίτης, φιδιερίτης, γεωργιαδεσίτης (τα λεγόμενα ορυκτά της σκωρίας – πρόκειται για μικροκρυστάλλους ορυκτών που έτυχε να βρεθούν δίπλα ή μέσα στη θάλασσα).

Αισθητική αγωγή

Τα ορυκτά με τη λάμψη της ομορφιάς τους αποτελούν ένα ιδιαίτερο ουράνιο τόξο και γλυπτικές συνθέσεις, που η ίδια η φύση-καλλιτέχνης δημιούργησε. Ο επισκέπτης θα γνωρίσει ορυκτά, που για πρώτη φορά ανακαλύφθηκαν στο Λαύριο (λαυριονίτης, παραλαυριονίτης, σερπιερίτης, κτενασίτης, μαμμοθίτης) και άλλα μεγάλης επιστημονικής αξίας και εξαιρετικής γοητείας.

Ιστορική παιδεία

Τα αργυρομολυβδούχα μεταλλεύματα, και όχι μόνο, τα οποία άρχισαν να εξορύσσονται από το 3.000 π.Χ., είναι αυτά που καθόρισαν την ιστορική μοίρα του Λαυρίου μέχρι σήμερα. Στους κλασσικούς χρόνους ο λαυρευτικός άργυρος απετέλεσε το ισχυρό έρεισμα της άμυνας και του πολιτισμού της Αθηναϊκής Δημοκρατίας. Στα νεότερα χρόνια, το Λαύριο απετέλεσε και πάλι τον κατ' εξοχήν βιομηχανικό-μεταλλευτικό τόπο της Ελλάδας με την πολλαπλή οικονομική, τεχνολογική, κοινωνική και πολιτιστική συμβολή του.

Τους στόχους του Μουσείου υπηρετεί και η πρόσφατη έκδοση της Ε.Μ.Ε.Λ.: Ν.Μ.Βουρλάκος-Μ.Γ. Φίτρος «**Τα Ορυκτά της Λαυρεωτικής**», 2018.

GOOGLE MAP

giamanografik.com

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου

Ώρες λειτουργίας:
Τετάρτη, Σάββατο, Κυριακή
10.00 – 12.00 π.μ.

Και άλλες ημέρες και ώρες κατόπιν συνεννόησης.

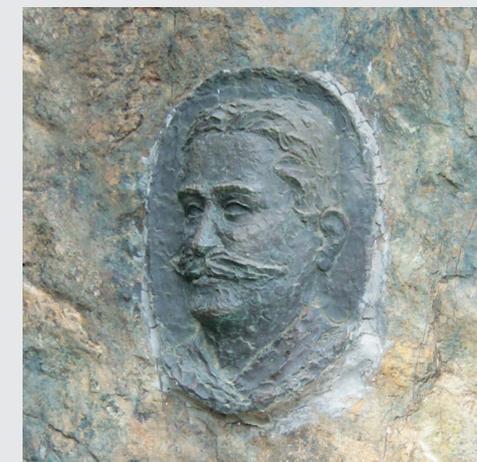
©Εταιρεία Μελετών Λαυρεωτικής – 2019

30 ΧΡΟΝΙΑ
1986 – 2016

Σύντομο Ιστορικό του Μουσείου

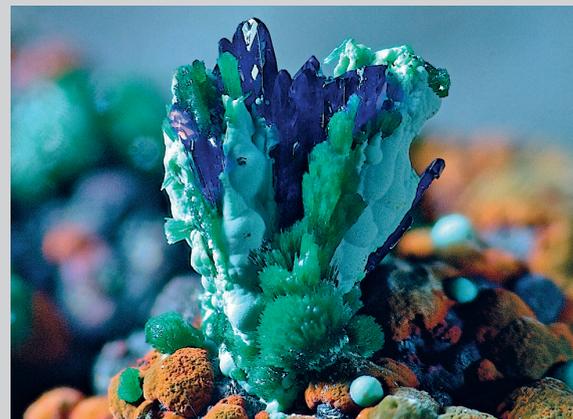
Το Ορυκτολογικό Μουσείο Λαυρίου ιδρύθηκε το 1986 από την Εταιρεία Μελετών Λαυρεωτικής (Ε.Μ.Ε.Λ.), τον σύλλογο των επιστημόνων του Λαυρίου και της ευρύτερης περιοχής, ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο (έτος ίδρύσεως 1984), αναγνωρισμένο από το Υπουργείο Πολιτισμού ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που επιδιώκει πολιτιστικούς σκοπούς (ΦΕΚ Β/1401/22-10-2001, α/α 54). Στεγάζεται σε ένα μικρό βιομηχανικό κτήριο, από τα σωζόμενα τμήματα του Μεταλλοπηλυσίου της Εταιρείας Μεταλλουργιών Λαυρίου (Ελληνικής Εταιρείας, 1873-1927), που είχε ανεγερθεί το 1875.

Το Μουσείο είναι αφιερωμένο στην μνήμη του μεταλλειολόγου Ανδρέα Κορδέλλα (1836-1909), η επιστημονική εργασία του οποίου συνέβαλε στην επανεκμετάλλευση των αρχαίων μεταλλείων του Λαυρίου στα νεότερα χρόνια. Στον περίβολο του Μουσείου, η Ε.Μ.Ε.Λ. ανήγειρε το μνημείο του, έργο του μέλους της, γλύπτριας Ειρήνης Χαριάτη (1918-2009), τα αποκαλυπτήρια του οποίου έγιναν στις 20 Μαΐου 1990.

Αραγωνίτης

Αζουρίτης-Μαλαχίτης

Λαυριονίτης

Παραλαυριονίτης

Η δημιουργία της Συλλογής

Η Ε.ΜΕ.Λ. ξεκίνησε το 1984 την συγκρότηση της ορυκτολογικής συλλογής απευθύνοντας επιστολές προς όσους κατοίκους της περιοχής γνώριζε ότι είχαν ορυκτά στα σπίτια τους. Η ανταπόκριση υπήρξε αθρόα και αληθινά συγκινητική, με αποτέλεσμα σε μικρό αναλόγως διάστημα να συγκεντρωθεί πολύ αξιόλογο υλικό για έκθεση. Ο κάθε συλλέκτης έχει κατά κανόνα μία στενή συναισθηματική σχέση με τη συλλογή του ως σύνολο, αλλιά και με το κάθε κομμάτι χωριστά, όλοι τους επομένως προσέφεραν κάτι που πρώτα απ' όλα αγαπούσαν.

Έκτοτε δεκάδες συμπολίτες εξακολουθούν να προσφέρουν ορυκτά και αντικείμενα στο Μουσείο (οι δωρητές ξεπερνούν τους 150). Η Ε.ΜΕ.Λ. δαπάνησε το μεγαλύτερο μέρος από τις συνδρομές των μελών και τις οικονομικές ενισχύσεις φίλων στον εμπλουτισμό της συλλογής με αγορές από συλλέκτες, διασώζοντας τις περισσότερες φορές σπάνια ορυκτά που προορίζονταν για το εξωτερικό. Η ανάρτηση των ονομάτων των δωρητών στον χώρο του Μουσείου συνιστά αναγνώριση της συμμετοχής τους στην δημιουργία του.

Οι ανιδιοτελείς προσπάθειες, επί 35 έτη, των μελών της Ε.ΜΕ.Λ., των φίλων και των πολιτών του Λαυρίου, που κατέτειναν στον συνεχή εμπλουτισμό του

Μουσείου, είχαν ως αποτέλεσμα σήμερα η συλλογή του Ορυκτολογικού Μουσείου Λαυρίου να είναι μοναδική παγκοσμίως. Αυτό το γεγονός, όπως επίσης η σταθερή λειτουργία του με τους 350 χιλιάδες μέχρι τώρα επισκέπτες, συνιστούν πολιτισμικές και οικονομικές υπεραξίες, οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση δεν θα υπήρχαν.

Τα τελευταία χρόνια, με προτροπή μας ο Δήμος Λαυρεωτικής αγόρασε δύο σημαντικές συλλογές, των οποίων τη χρήση παραχώρησε στο Μουσείο της Ε.ΜΕ.Λ., όπως και ο κ. Αθ. Μαρτίνος, τον οποίο η Γ.Σ. των μελών ανακήρυξε επίτιμο μέλος και μεγάλο χορηγό του. Επίσης, με χρηματικές δωρεές ή με προσωπικές αγορές συλλογών ορυκτών, συμπολίτες μας βοήθησαν να συμπληρώνεται συνεχώς η ορυκτολογική συλλογή. Η μεταστέγαση του Μουσείου σε καταλληλότερο μουσειολογικό χώρο για την οργάνωση του εθνικής εμβέλειας Ορυκτολογικού Μουσείου Λαυρίου αποτελεί κοινό στόχο της Ε.ΜΕ.Λ. και του Δήμου Λαυρεωτικής.

Η Συλλογή

Η συλλογή του Ορυκτολογικού Μουσείου Λαυρίου αποτελείται από μοναδικά σε σπανιότητα και ομορφιά ορυκτά της Λαυρεωτικής γης. Όλα είναι σε κρυσταλλικές μορφές με εντυπωσιακές λάμπες και χρώματα. Περισσότερα από 610 είδη ορυκτών έχουν, έως σήμερα,

εντοπισθεί στο υπέδαφος της (το 16% των παγκοσμίως γνωστών ορυκτών), γι' αυτό και η Λαυρεωτική έχει χαρακτηριστεί ορθώς ως «ανεξάντητο φυσικό, ορυκτοχημικό εργαστήριο».

Στον μικρό του χώρο εκτίθενται 740 ορυκτολογικά δείγματα σπάνιας ομορφιάς (από 220 ορυκτολογικά είδη) που κατανέμονται σε προθήκες ανάλογα με τον χημικό τους τύπο, θειϊκά, θειούχα, οξειδία, πυριτικά, κλπ. (σύστημα J. Dana) ή σε προθήκες γενικών εκθεμάτων ή μεγάλων δωρητών. Η συλλογή του Μουσείου εμπλουτιζόμενη συνεχώς ξεπερνά τα 3.200 δείγματα ορυκτών.

Η πολυμορφία, η ιδιαίτερη κρυστάλλωση, οι λάμπες και τα απίθανα χρώματα των ορυκτών αφήνουν έκπληκτους τους επισκέπτες. Ο αραγωνίτης, ο αζουρίτης και ο σμιθσονίτης του Λαυρίου είναι από τους ωραιότερους που υπάρχουν στον πλανήτη, ενώ μεγάλα μουσεία του εξωτερικού θα ήθελαν δείγματα από ανναβεργίτη, σπανγκολίτη, τακοβίτη, κτενασίτη, καπελλασίτη, γλαυκοκερινίτη, κ.ά., όπως αυτά που παρουσιάζονται εδώ.

Στα εκθέματα του μουσείου περιλαμβάνονται εργαλεία μεταλλωρύχων (αρχαία και νεότερα), καθώς και μοθύβδινες «χελώνες» – τυποποιημένα προϊόντα μοθύβδου που προορίζονταν για το εμπόριο – καλούπια αυτών και διάφορα προϊόντα καμίνευσης, αλλιά και αργυρά νομίσματα των αρχαίων Αθηνών (5ος-4ος π.Χ. αι.), οι περι-

φημες «Λαυρεωτικές γλαύκες» κατά τον Αριστοφάνη (Όρνιθες, 414 π.Χ.).

Επίσης, στον περίβολο του Μουσείου εκτίθενται ογκόλιθοι από εγκιβωτισμένη ρευστή σκωρία, που είχαν χρησιμοποιηθεί για «μπλόκια» του λιμένα, «βαρέλιες» φόρτωσης και εκφόρτωσης πλοίων για μετάλλευμα ή κωκ, και βαγονέτο σε ράγες που διασώθηκε από την ημικατεστραμμένη μεταλλευτική στοά (Αδάμνη) της περιοχής Πλάκας.

Τα κείμενα προέρχονται από εργασίες-δημοσιεύσεις των μελών μας, τα οποία ευχαριστούμε για την συμβολή τους:

Ευάγγελου Χ. Κακαβογιάννη (†2017),
Δρος Αρχαιολογίας, τ. Προέδρου της Ε.ΜΕ.Λ.

Γιώργου Ν. Δερμάτη,
Δρος Ιστορίας, πρώην Προέδρου της Ε.ΜΕ.Λ.

Νικολάου Μ. Βουρλάκου,
τ. Εφόρου του Ορυκτολογικού Μουσείου (1986-2016).

Επιμέλεια κειμένων εντύπου:

Αριστείδης Γ. Κανατούρης

Επιμέλεια εντύπου:

Κώστας Γ. Μάνθος

Φωτογραφίες:

Fritz Schreiber

Σχεδιασμός εντύπου:

Κώστας Παπαδημητρίου • www.guaranagrafik.com